

Результати самооцінювання закладу освіти за напрямком «Система оцінювання результатів навчання учнів»

У листопаді та грудні 2023 р. гімназії було проведено самооцінювання за напрямком «Система оцінювання здобувачів освіти».

Для цього було видано наказ від 03.11.2022 № 175, створено робочу групу, затверджено орієнтовний план роботи робочої групи, призначено відповідального, проведено анкетування вчителів, здобувачів освіти та батьків.

Робоча група підготувала перелік запитань для проведення анкетування, провела анкетування та підготувала звіт за результатами самооцінювання з вказаного напрямку з пропозиціями про удосконалення освітньої діяльності.

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну школу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти.

Критерії, правила та інструменти оцінювання результатів навчання учнів описано в змісті освітньої програми школи на 2022-2023 навчальний рік та висвітлено на інформаційних стендах у класних кімнатах.

Результати анкетування засвідчили, що 76,7% опитаних учнів отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень, 19,8% – отримують у разі звернення до вчителя, 3,4% – не отримують. 95,5% педагогічних працівників використовують критерії оцінювання, розроблені МОН України, крім цих, також ще самостійно розробляють для кожного обов'язкового виду роботи – 36,4%; також крім міністерських критеріїв використовують критерії, розроблені іншими педагогами – 91%.

86,4% учителів інформують учнів на початку навчального року, а також перед вивченням теми – 59,1%; розміщують критерії оцінювання на веб-сайті гімназії – 40,9%, пояснюють здобувачам освіти індивідуально – 31,8%.

Система оцінювання у гімназії забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та їх розуміння; інформація доноситься вчителями до учнів та їх батьків в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах, через батьківські та учнівські групи в соціальній мережі Viber. Критерії оцінювання є доступними та зрозумілими для учнів. Ознайомлення батьків та учнів з правилами та процедурами оцінювання завжди відбувається на початку та впродовж навчального року. Учителі адаптують, розробляють критерії оцінювання для різних видів діяльності: готують необхідні пам'ятки з порядку і правил оцінювання учнів у закладі освіти; у загальнодоступних місцях навчальних кабінетів теж оприлюднені критерії оцінювання. 19% учнів гімназії зазначили, що вони беруть активну участь у розробці критеріїв оцінювання окремих видів робіт, 53,4% – інколи беруть участь, 27,6% – ніколи.

Система оцінювання в гімназії ґрунтується на компетентнісному підході. Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями вчителі застосовують різні прийоми оцінювання результатів навчання учнів. Під час опитування вчителі мали можливість обрати декілька варіантів відповіді. Отже, формувальне оцінювання використовують 95,5% вчителів, поточне – 72,7%, самооцінювання учнями – 68,2%, підсумкове – 77,3%, взаємне оцінювання учнів – 50%.

У гімназії вивчається думка учнів і батьків щодо справедливості оцінювання навчальних досягнень.

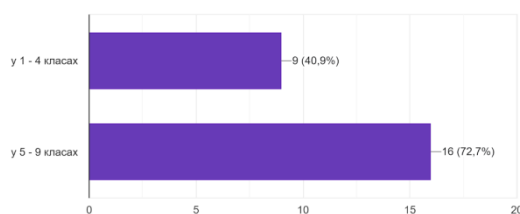
Як засвідчили результати анкетування учасників освітнього процесу 55,2% опитаних учнів вважають, що учителі справедливо оцінюють їхні навчальні досягнення, 38,8% – у більшості випадків оцінюють справедливо. Серед опитаних батьків 40,6% вважають, що педагоги школи завжди справедливо та об'єктивно оцінюють результати навчання здобувачів освіти, 40,6% – що у більшості випадків справедливо, 18,9% – залежить від учителя.

За результатами анкетування 72,4% учнів стверджують, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що учень може отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання її аргументують, 22,4% учнів відзначають, що вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання та оцінку аргументують лише на прохання учня.

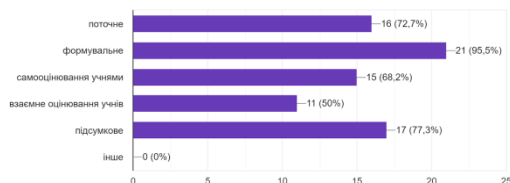
Педагоги закладу освіти забезпечують зворотній зв'язок з батьками щодо оцінювання навчальних досягнень учнів: 53,8% опитаних батьків сказали, що завжди; а 34% – переважно так.

Анкета для педагогічних працівників

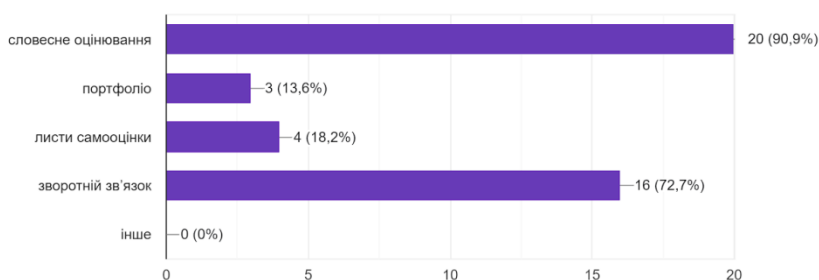
1. В яких класах Ви викладаєте? (можливо обрати декілька варіантів відповідей)
22 відповіді

2. Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можливо обрати декілька варіантів відповідей)
22 відповіді

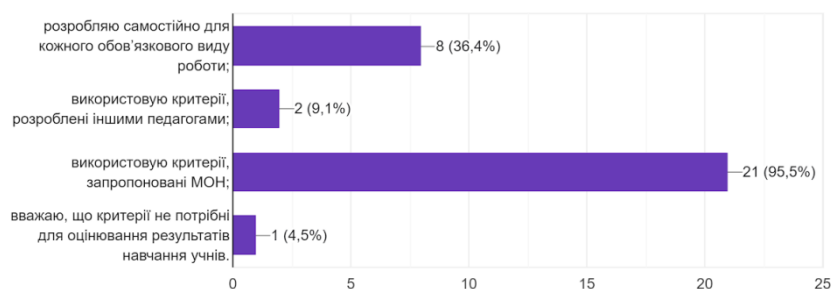

3. Які форми роботи Ви використовуєте для впровадження формувального оцінювання?
22 відповіді

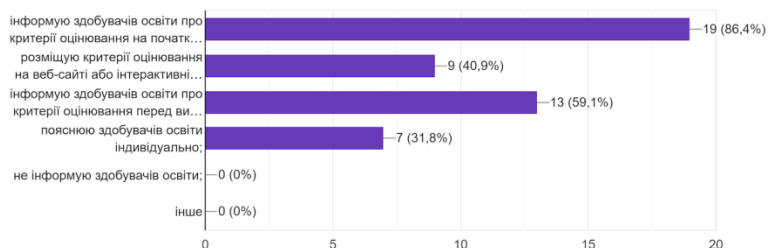
4. Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмету (предметів), які викладаєте?

22 відповіді

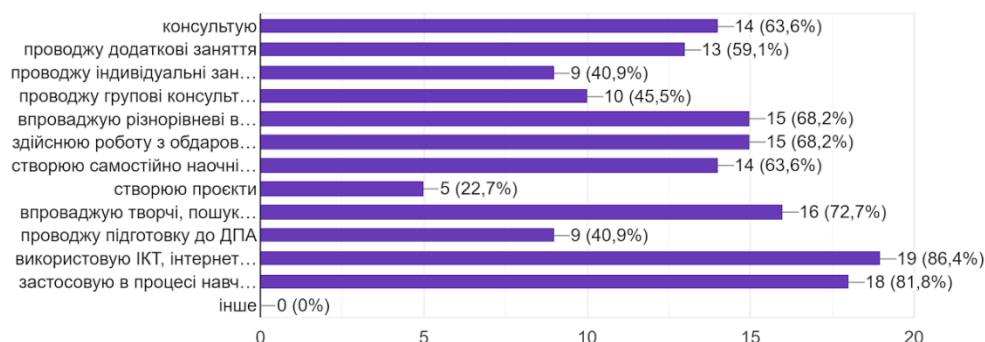
5. Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їх навчальні досягнення? (можливо обрати декілька варіантів відповідей)

22 відповіді

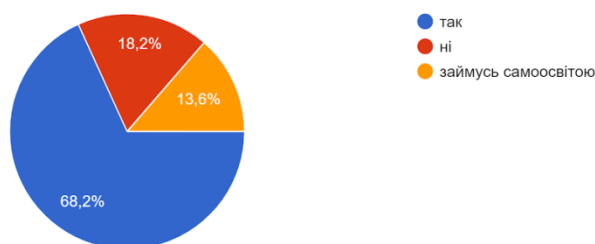
6. Яку підтримку Ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні? (Можна обрати кілька варіантів відповідей)

22 відповіді

7. Чи є необхідність у проведенні тренінгів, майстер-класів щодо використання різних форм оцінювання навчальних досягнень?

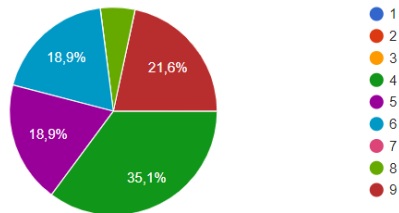
22 відповіді

Анкета для батьків "Система оцінювання здобувачів освіти"

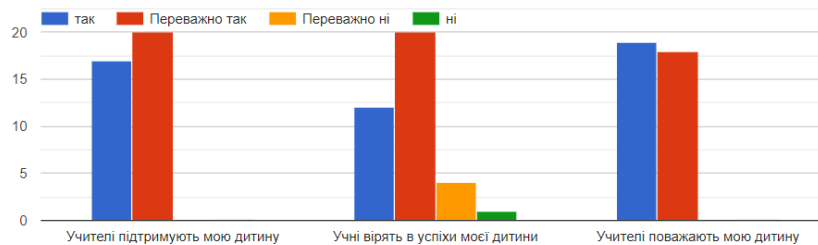
В якому класі навчається Ваша дитина?

37 відповідей

Наскільки Ви погоджуєтесь з наступним твердженням

[Копіювати](#)

Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень вашої дитини?

[Копіювати](#)

37 відповідей

"Я впевнений (а), що знаю критерії оцінювання "своїї дитини"

[Копіювати](#)

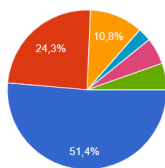
37 відповідей

Наскільки вчителі справедливо оцінюють навчальні досягнення
сина/доньки.

37 відповідей

Копіювати

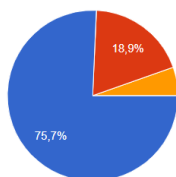

- Оцінюють справедливо
- У більшості випадків оцінюють справедливо
- У більшості випадків оцінюють несправедливо
- Оцінюють несправедливо
- Не відповідає оцінювання до відповіді
- Неважливо як оцінюють, основні зн...
- Залежить від вчителя
- Мені складно відповісти на е запита...

Наскільки доступно вчителі пояснюють та аргументують виставлення
оцінок у Ваших дітей ?

37 відповідей

Копіювати

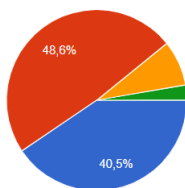

- вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що дитина може отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунто...
- вчителі дуже рідко пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінку навіть на прохання учня
- вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляють аргументувати виставлену оцінку

Чи відповідають результати контрольних робіт Вашої дитини поточним
оцінкам?

37 відповідей

Копіювати

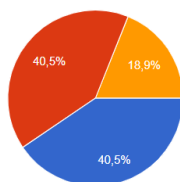

- Так, завжди
- Швидше так, ніж ні
- Швидше ні, ніж так
- Прикро, але ні

Яка форма контролю, на Ваш погляд, є більш об'єктивною?

37 відповідей

Копіювати

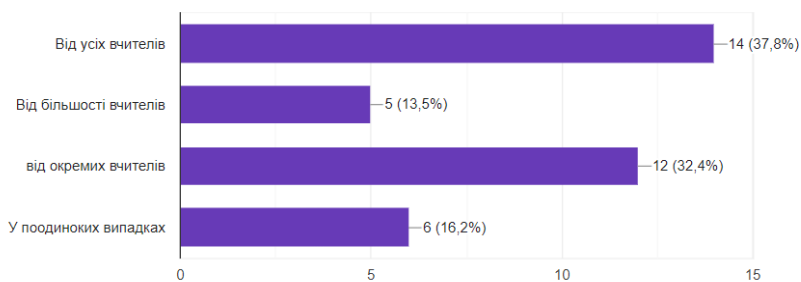

- Тест
- Письмова робота з розгорнутою відповіддю
- Усне опитування

В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів
щодо навчання сина/ доньки?

37 відповідей

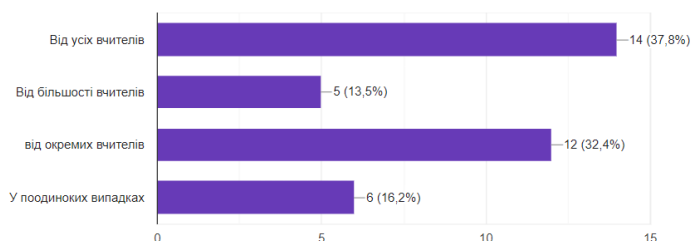
Копіювати

В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів щодо навчання сина/ доньки?

[Копіювати](#)

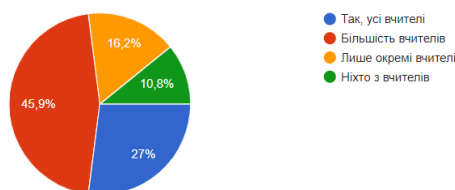
37 відповідей

Чи підбадьорюють вчителі Ваших дітей, коли вони стикаються з труднощами у навчанні; чи заохочують до навчання; чи підтримують позитивний клімат на уроці?

[Копіювати](#)

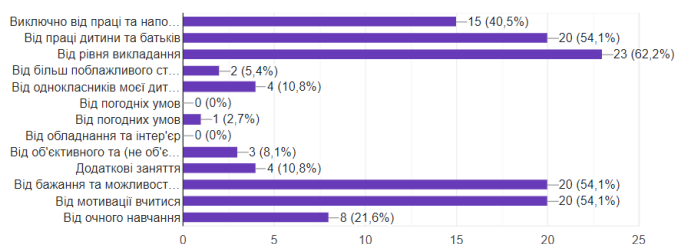
37 відповідей

Від кого (чого) залежить результати навчання Вашої дитини? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

[Копіювати](#)

37 відповідей

Вкажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь

[Копіювати](#)

37 відповідей

2. Систематичне відстеження та коригування

Для постійного відстеження динаміки змін результатів навчання учнів та надання відповідної підтримки у гімназії проходить постійне відстеження та аналіз результатів навчання здобувачів освіти, а також здійснюється формувальне оцінювання, яке передбачає відстеження індивідуального поступу учнів та коригування результатів.

У школі проводиться моніторинг якості знань учнів з усіх предметів. Він проводиться двічі на рік. Основною метою такого моніторингу є виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання результатів навчання учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їхніх результатів навчання. Аналіз динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти, інструментарій оцінювання педагогічної діяльності, рекомендації щодо покращення якості знань учнів та стану викладання предметів, рішення щодо їх коригування систематично розглядаються на засіданнях педагогічних рад; видаються відповідні накази директора гімназії. Результати моніторингових досліджень також розглядаються на засіданнях творчих груп педагогічних працівників. У річному плані роботи школи відображається планування проведення моніторингів.

Адміністрація школи та педагогічні працівники регулярно з'ясовують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня й відстежують їхній навчальний прогрес.

Педагогічні працівники ознайомлюються із результатами моніторингів, обговорюють їх на засіданнях динамічних груп вчителів, займаються самоосвітою; враховують у роботі надані їм рекомендації.

За результатами моніторингів адміністрацією школи здійснюється аналіз результатів навчання учнів, їхньої динаміки. За результатами аналізу приймаються управлінські рішення щодо їх корегування.

Проведене опитування серед здобувачів освіти показало, що 40,5% учнів стверджують, що вчителі їх підтримують в освітньому процесі, 45,7% – переважно підтримують, 8,6% – переважно ні, 5,2% – ні. 37,7% опитаних батьків стверджують, що вчителі підтримують їхню дитину в освітньому процесі; 53,8% – переважно так; 8,5% – переважно ні.

На питання «Учителі вірять в мене і мої успіхи» 35,3% опитаних учнів відповіли ствердно, 49,1% – переважно так, 9,5% – переважно ні, 6% – ні. 36,8% батьків стверджують, що так; 53,8% – переважно так; 7,5% – переважно ні; 1,9% – ні.

Більшість педагогічних працівників спрямовують оцінювання результатів навчання на індивідуальний поступ учнів, надають їм час на обдумування відповіді, супроводжують її уточнювальними запитаннями, забезпечують зворотній зв'язок щодо якості виконання завдань, відзначають досягнення учнів, активно підтримують у них бажання вчитися.

На запитання «Чи допомагають вам вчителі, коли ви до них звертаєтесь по допомогу?» 52,6% опитаних учнів відповіли, що так, 40,5% – переважно так, 3,4% – переважно ні, 3,4% – ні.

За результатами анкетування здобувачів освіти слід зазначити, що вчителі вірять в успіхи учнів, підтримують їх. 45,5% опитаних учнів 5-9 класів стверджують, що вчителі їх поважають, 43,1% – переважно так, 6,9% – переважно ні, 4,3% – ні.

Існує зворотній зв'язок між здобувачами освіти та педагогами щодо навчання, поясненням та аргументацією виставлених оцінок, аналізом допущених помилок.

На питання «Наскільки вчителі доступно пояснюють та аргументують виставлені оцінки?» 72,4% опитаних здобувачів освіти відповіли, що вчителі завжди пояснюють і аргументують, чому поставили саме таку оцінку; 22,4% – в переважній більшості пояснюють; 3,4% – дуже рідко пояснюють та аргументують; 1,7% – ніколи не аргументують.

39,7% учнів зазначили, що вони отримують аргументацію виставлених оцінок від усіх вчителів, 46,6% – від більшості вчителів, 10,3% – від окремих вчителів, 3,4% – у поодиноких випадках.

Педагоги школи здійснюють формувальне оцінювання: систематично відстежують і відображають розвиток, процеси та результати навчання кожного учня, звертають увагу на позитивну динаміку, мотивують учнів, спонукають до самостійного мислення.

Учителі під час опитування зазначали, що відстежують особистісний поступ учнів завдяки розвитку їх ключових та предметних компетентностей, вмотивованості до навчання, застосуванню прийомів зворотнього зв'язку, врахуванню індивідуальних особливостей дитини, наполегливості вчителів та самих здобувачів освіти.

Для впровадження формувального оцінювання вчителі використовують різні форми роботи, але перевагу надають словесному 90,9%, зворотньому зв'язку – 72,7%, портфолію – 13,6%, листам самооцінки – 18,2%.

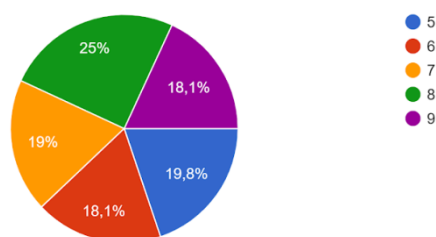
Педагоги відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, створюють траєкторію особистісного поступу учня, визначають подальші навчальні дії щодо покращення досягнень. Вчителі спрямовують учнів до того, щоб вони визначали власні освітні цілі, формували очікування від власної роботи, у взаємозв'язку з цими цілями та очікуваннями здійснювали самооцінювання та взаємне оцінювання.

Переважну більшість батьків турбує те, як вчителі підбадьорюють дітей, коли вони стикаються з труднощами у навчанні. 19,8% батьків, які брали участь в опитуванні, констатують, що всі учителі заохочують учнів до навчання та підтримують позитивний клімат на уроці; 45,3% – що більшість учителів; 33% – дехто з учителів; 1,9% – ніхто.

Опитування серед здобувачів освіти

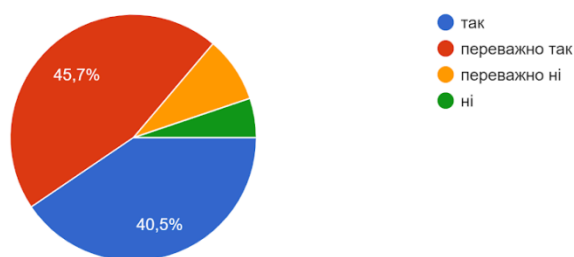
1. В якому класі Ви навчаєтеся?

116 відповідей

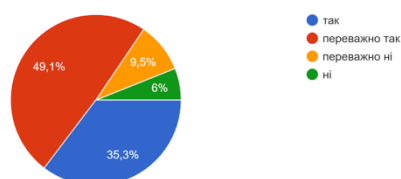
2. Наскільки Ви погоджуєтеся з твердженням «Учителі мене підтримують»?

116 відповідей

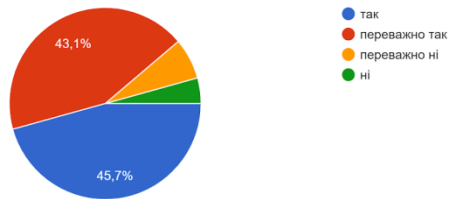
3. Наскільки Ви погоджуєтеся з твердженням «Учителі вірять в мене і мої успіхи»?

116 відповідей

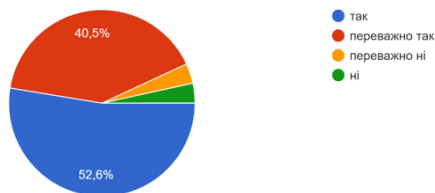
4. Наскільки Ви погоджуєтеся з твердженням «Учителі мене поважають»?

116 відповідей

5. Наскільки Ви погоджуєтеся з твердженням «На моє прохання учителі мені допомагають»?

116 відповідей

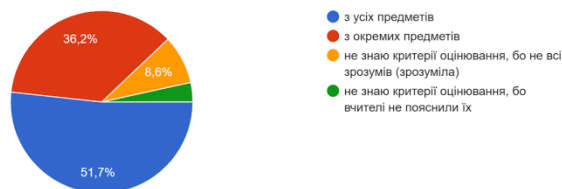
6. Чи отримуєте Ви інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень?

116 відповідей

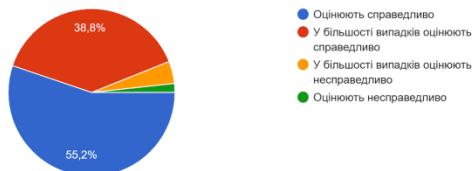
7. Продовжте твердження «Я впевнений (впевнена), що знаю критерії оцінювання»

116 відповідей

8. Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші навчальні досягнення?

116 відповідей

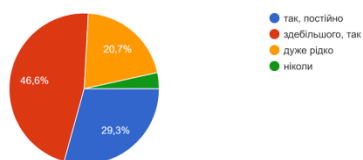

9. Наскільки вчителі доступно пояснюють та аргументують виставлення оцінок?

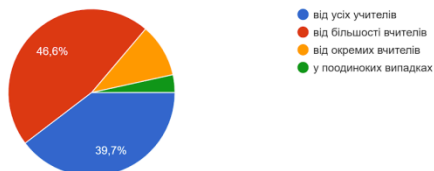
116 відповідей

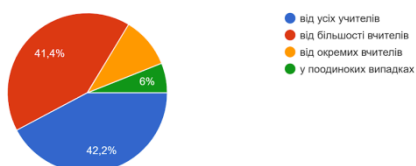
10. Чи здійснюєте Ви самооцінювання результатів своєї роботи під час навчання?
116 відповідей

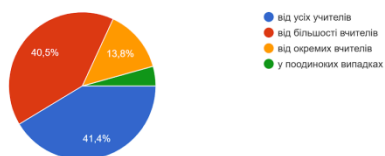
11. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від учителів щодо аргументації виставлених оцінок?
116 відповідей

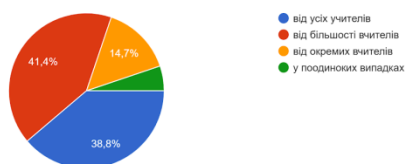
12. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від учителів щодо аналізу допущених помилок?
116 відповідей

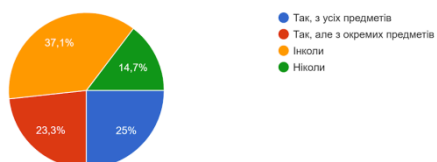
13. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від учителів щодо визначення шляхів покращення результатів навчання?
116 відповідей

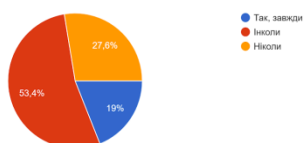
14. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від учителів щодо заохочення щодо подальшого навчання?
116 відповідей

15. Чи практикують учителі проведення взаємооцінювання робіт один одного?
116 відповідей

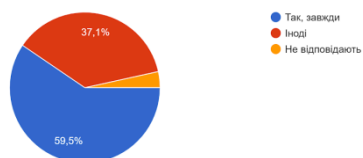

16. Чи бере участь у розробці критеріїв оцінювання окремих видів робіт?
116 відповідей

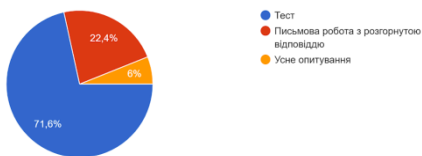
17. Чи відповідають Ваші результати контрольних робіт поточним оцінкам?

116 відповідей

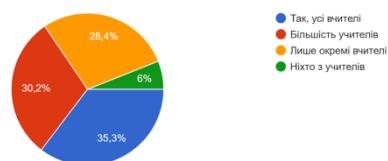
18. Яка форма контролю, на Вашу думку, є найбільш об'єктивною?

116 відповідей

19. Чи підбадьорюють Вас учителі, коли Ви стикаєтесь із труднощами у навчанні; чи заохочують Вас до навчання; чи підтримують позитивний клімат на уроці?

116 відповідей

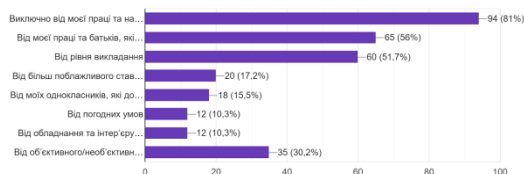
20. На Вашу думку, у школі оцінюють Ваші знання з метою:

116 відповідей

21. Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання? (Можна обрати кілька варіантів відповідей)

116 відповідей

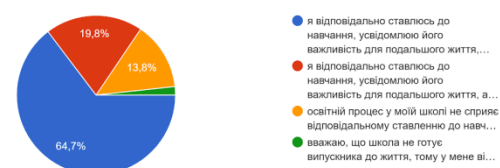
22. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

116 відповідей

23. Укажіть твердження, з якими Ви найбільше погоджуєтесь:

116 відповідей

3. Спрямованість системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Освітній процес неможливий без відповідального ставлення учнів до навчання, оскільки одна з ключових компетентностей – «навчання впродовж життя» – ґрунтується саме на відповідальності. Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця здобувача освіти.

Гімназія сприяє формуванню в учнів відповідального ставлення до результатів навчання: діє учнівське самоврядування, учні активно займаються волонтерством. Педагоги час від часу делегують учням повноваження, дають деякі доручення. Якщо учні відчують довіру, яку їм надають, вони беруть на себе відповідальність і намагаються виконати доручення якнайкраще. У школі проводиться профорієнтаційна робота.

Під час здійснення освітнього процесу учні мають можливість вибору: напрямів навчальної діяльності, рівня навчальних завдань.

Як показали результати анкетування 86,2% опитаних учнів отримують необхідну допомогу та підтримку педагогів в навчанні через бесіди, консультації, інші форми роботи.

81% здобувачів освіти стверджують, що результати їхнього навчання залежать виключно від їхньої праці, від рівня викладання – 51,7%, від праці учнів та праці батьків, які їх мотивують до навчання – 56%, від об'єктивності оцінювання навчальних досягнень – 30,2%, від більш поблажливого ставлення вчителів до навчальних досягнень учнів – 17,2%, від допомоги однокласників – 15,5%, від погодних умов – 10,3%, від обладнання та інтер'єру – 10,3%.

Вчителі надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: 29,1% проводять додаткові заняття; 43,6% – консультують; 68,2% – впроваджують різнорівневі завдання; 63,6% – використовують самостійно наочні посібники; 22,7% – створюють проєкти; 72,7% – впроваджують творчі, пошукові завдання; 40,9% – проводять індивідуальні заняття; 48,2% – проводять роботу з обдарованими дітьми; 86,4% – використовують ІКТ, мережу інтернет.

Переважна більшість учнів (84,5%) відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя та відзначають, що школа цю відповідальність розвиває.

Учні відзначають, що 80,2% вчителів підтримують зворотній зв'язок із ними, заохочують їх до подальшого навчання.

На уроках більша частина педагогів організовує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти (68,2% та 50%).

На питання «Чи здійснюєте ви самооцінювання результатів своєї роботи під час навчання?» 29,3% опитаних учнів відповіли, що так; 46,6% – здебільшого так; 20,7% – дуже рідко; 3,4% – ні.

На запитання «Чи практикують учителі проведення взаємооцінювання робіт один одного?» 25% опитаних учнів відповіли, що так, з усіх предметів; 23,3% – що так, але з окремих предметів; 37,1% – інколи; 14,7% – ніколи.

Педагоги залучають учнів до розробки критеріїв оцінювання окремих видів робіт, тоді учні самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи водночас відповідні висновки про ефективність роботи. 19% опитаних учнів сказали, що вони завжди беруть участь у розробці критеріїв оцінювання; 53,4% – інколи; 27,6% – ніколи.

На питання «Чи відповідають Ваші результати контрольних робіт поточним оцінкам?» 59,5% відповіли, що так; 37,1% – що інколи; 3,4% – не відповідають.

Щодо форми контролю за рівнем знань, то 71,6% опитаних вважають, що найкращий контроль – це тест; 22,4% – письмова робота з розгорнутою відповіддю; 6% – усне опитування.

Переважна більшість учнів констатують, що їхня думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків – 60,3%; враховується з окремих предметів – 27,6%; 10,3% учнів зауважили, що більшість учителів нав'язують свою думку, як єдино правильну; 1,7% учнів заявили, що у школі їх думка практично не враховується.

Якість знань учнів турбує батьківську спільноту школи.

49,1% батьків зауважують, що результат навчання їхньої дитини залежить виключно від праці і наполегливості учнів; 63,2% – від рівня викладання предметів; 52,8% – від форми навчання (очної чи дистанційної); 35,8% – від мотивації вчитися; 50,9% – від праці дитини та батьків; 9,4% – від більш поблажливого ставлення вчителів до учнів.

Під час опитування батьки висловили свої зауваження та пропозиції вчителям щодо покращення роботи з оцінювання навчальних досягнень учнів. 40,6% опитаних батьків вважають, що вчителям варто здійснювати індивідуальний підхід до кожного учня, використовувати цікаві методи викладання. 22,6% батьків вважають, що чітко пояснені учням критерії оцінювання теж дуже впливають на результати навчальних досягнень. 19,8% вважають, що пріоритетом має бути об'єктивне оцінювання; 14,2% батьків просять більше розуміти учнів. Лише у 34,9% батьків немає ніяких претензій до вчителів, їх все влаштовує.

Отже, за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено достатній рівень.

Шляхи вдосконалення:

- вчителям аргументувати оцінку учнів, активно використовуючи формувальне оцінювання, відзначити досягнення учнів;
- педагогам застосовувати систему оцінювання, що спрямована на реалізацію компетентнісного підходу;
- впроваджувати диференційовану систему домашніх завдань, доповнюючи їх творчими видами робіт;
- залучати учнів до участі у розробленні критеріїв самооцінювання та взаємооцінювання.